

Nytt grottsystem funnet i Lummelunda på Gotland

VISBY. Ett tidigare okänt grottsystem på ytterligare 60 meter i de förut 170 meter långa Lummelundagrotterna på Gotland har upptäckts då två män och två kvinnor på tisdagseftermiddagen kröp in i grottan. När de kommit in 38 meter fick de syn på ett annat grottsystem på mist 20 meter. Längre kunde de inte se då grottan var fylld med vatten.

Upptäckten kom efter det att Gunnar Olsson på tisdagen flyttade på några stenar längst in i den grotta som nu är öppen för allmänheten. Han bände också loss ett klippblock och därunder öppnade sig en smal passage. Tillsammans med tre andra personer kröp Olsson in genom den trånga passagen. Där fann de att ett helt grottsystem låg dolt under stenar och klippblock.

Vid 19-tiden kröp nio personer åter in i grottan. Drygt två timmar senare kom de åter upp till markytan. De hade då varit inne ett 40-tal

meter. Längre kan man inte komma utan gummiflotte.

Det nu upptäckta grottsystemet är den första upptäckten sedan 1955 men sannolikt inte den sista. Grottforskarna tror med säkerhet att det döljer sig ett kilometerlångt system innanför det nyupptäckta.

Med den här upptäckten befäster Lummelundagrotterna sin position som de djupaste i Sverige. De låg redan tidigare i topp med sina 170 meter fågelvägen från mynningen räknat. (TT)

Upptäckten ej överraskande

Upptäckten av ytterligare delar av det stora grottsystemet under kalkberget vid Lummelunda bruk kommer inte överraskande. Även om det kan verka förbluffande att hembygdsentusiasten och filmfotografen Gunnar Olsson, som känner grotterna som sin egen byxficka sedan decennier, först nu kommit på idén att flytta några stenar i de för turister tillgängliga grottsalar där han varje år lotsar så många besökare. Hela detta berg har genom en vattenström från den ganska långt österut belägna Martebo myr genom årmiljoner urholkats så att det inuti måste se ut som en schweizerost. Det gäller bara att finna förbindelser mellan schweizerostens många och stora håligheter.

Lummelundagrotterna är kulturhistoriskt intressanta. Både Urban Hjärne och Carl von Linné har studerat deras utlopp och förundrats. Många forskare, och särskilt grottforskare Leander Tell som började systematiskt utforska grotterna 1925, har här gjort en betydande insats. Det var i juni 1955 som Leander Tell anordnade den stora och ganska äventyrliga grottexpedition vars resultat blev att Lummelundagrotterna

försågs med en sprängd entrégång och blev en av Gotlands ledande turistattraktioner. Grottexpeditionen startades därför att tre våghalsiga Visbygymnasister upptäckt nya grottsalar. Grottforskaren Tell, som skulle följa dem när de visade sina fynd, fastnade dock i en smal gång och blev ganska arg. Men har för hem till Norrköping, fastade i 10 dagar, och när han sedan kröp in i Lummelundagrotterna kom han lika långt som de tre gymnasisterna.

Några av "salarna" i den hittills tillgängliga delen av grottsystemet är de största droppstensgrotterna i Skandinavien. Vad som gör dessa grottor unika är inte deras storlek utan att de, till skillnad från de ganska "unga" europeiska turistgrotterna, finns i omkring 400 miljoner år gammal silurkalk. Medan de betydligt yngre grotterna redan är fossila, d. v. s. museala, är Lummelundagrotterna fortfarande aktiva. Vattensystemet avsätter alltså stalaktiter och stalagmiter. Det tar dock hundratusentals år för att nyskapa vad klåfingriga besökare på en säsong kan förstöra.

HENG